

TEZKİRE-İ MAKÂMÂT

Çorumlu Edhem Baba-zâde Ali İzzet Efendi

Aktaran: Mehmed Veysî DÖRTBUDAK*

Elhamdülillahillezzi haleka'l-lavh ü ve'l-ķalem ve 'alleme'l-insâne mâlem ya'lem. Ve's-şalâtü ve's-selâmü 'alâ hayre ħalkihi seyyidinâ Muhammedin şahibü'l-mi'râc fî dâci'z-zulem ve 'alâ âlihi ve aşĥâbihi zevi'l-himem ecma'in. Emmâ ba'd Bu fakir müvelliden Aĥışĥa ve muvaĥtanen Çorum ħasabasında Şeyh Eyyub Maĥallesinde tariķ-i Nakşî-i Üveysiye meşâyihânından Edhem Baba-zâde İzzet nam pür-taksir ġaferellâhü ve li vâlideyhi ve lil mü'minîne fiĥr-ı ĥab-ı 'âcizi Enbiyâ-yı 'izâm ve evliyâ-ı fiĥâm ĥazerâtına keşret-i muĥabbet ve vefret-i raġbetim olduġu cihetle iki yüz elli beş tarihinde ilâ'l-ân be hesabi'-l ħadr seyâhat ve geşt ü ġüzâr eylediġim memâlik-i İslâmiyede enbiyâ-yı 'izâmdan Ergani sancaġında Ĥazret-i Zülküfl 'Aleyhisselâm merķad-i şerifleriyle Tarsus'da Ĥazret-i Loķman ve Danyal 'Aleyhisselâm maķâm-ı laĥiflerini ve aşĥâb-ı kiramdan Dersa'âdet'de Ĥazret-i Ĥâlid bin Zeyd ve Ca'fer ve Âl-i Beyt'den Ĥayseri'de Zeyne'l-'âbidin ve tâbiinden Sivas'da 'Abdülvehĥâb Ġâzi Raġiyallahü 'anhüm ĥazerâtıyla evliyâ-yı kiramdan belde-i mezkûrelerde ve bilâd-ı sâirede nice zevât-ı raĥimeĥümullâĥ meķaabir ve maķâmâtlarını ziyâret müyesser olduġu gibi bi ĥamdillâhi te'âlâ eltâf-ı ilâhiden olarak sâye-i 'inâyet vâye-i cihandârîde ĥızmet-i müfteĥire-i ferrâşiyet-i Ravza-i Muĥahara-i Cenâb-ı Nebeviyye bâ berât-ı 'âlî-şân nâil olunup ĥıdmet-i vazîfe-i mu'ayyenemiz daĥi ol maķâm-ı mübârek mücâvirlerinden bir zât tarafından bi'l-vekâle rü'yet ve İķâsına muvaffaķiyet-i 'âcizânem olduġu ĥalde Çorum ħazasında defîn-i ĥâķ-ı 'ıĥrnâķ olan aşĥâb-ı

* Öğr. Gör., Celal Bayar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

kirâm ve evliyâ-ı zevî'l-ihtirâm hazerâtının mekâbir ve maķâmât-ı şerîfleri vaķt be vaķt ziyâret olunarak mütevellî ve mutaşarrıfları yedlerinde bulunan berât ve vaķfiyelerinde muţâla'ası ve ba'zen dağı mess-i erbâb-ı vuķûf zevât-ı şikât şahîhatü'l-kelimâtdan suâl ile müşârün ileyhüm hazerâtının nâm ve elķâb-ı şöhretleri ve beyne'l-ahâlî mütevâtir olan âşâr ve hâşiyet ve menâķıblarına 'alâ ķadarı'l-ımkân kesb-i iţtilâ' eyledigim cihetle işbu risâlede nâm ve maķâm-ı mübâreklerinin cem'-i telifine müst'inen billâh şürû' edip (من اهل القبور اذا تحيرتم فى الامور فاستعينوا¹) hadîs-i şerîfî mâ-sadaķına mazhariyetle mümtâz olan e'izze-i müşârün ileyhüm hazerâtının haķķ-ı fakîrîde ve haķķ-ı ehaķķ-ı ümmet-i Muĥammedîde enfâs-ı ķudsiye ve rûĥaniye-i laţîfeleri füyûzâtını isticlâb ve istişfâ' ümidinde bulundum. “*Ve Tezkire-i Maķâmât*” nâmıyla tevsim eyledim. Rabbimiz te'âlâ ve teķaddes hazretleri şevketlü ķudretlü pâdişâh-ı 'âlem-penâh efendimiz hazretlerini serîr-i saltanat ve taĥt-ı 'âlî-baĥt-ı hümâyûnlarında müebbed buyurmasıyla beldemizi ve bilâd-ı islâmiyeyi âfât-ı semâviyye ve fiten-i arzıyyeden maĥfûz ve ümmet-i Muĥammedi dâreynde emîn ve sâlim buyursun. Âmin. Ve minallâhi't-tevfîķ ve hüve ni'amü'r-refîķ.

ŞÜHEYB İBN-İ SİNAN RŪMÎ ve 'UBEYD GÂZÎ

Radiyallahü Anh Hazerâtı me'an aşĥâb-ı hidâyet-meâbdan oldukları beyne'l-havaş ve'l-'avâm meşĥûr ve müselleme-i enâm olarak ķaşabaya çeyrek sa'at mesâfede Hıdırlık nam mevķi'-i mübârek ve maĥall-i mürtefi'de defn-i ĥâķ-i 'ıtır-nâķ oldukları türbe-i mu'atţaraları ve nezdinde bulunan câmi'-i şerîf ve zâviyeleri mülûk-i Selçûķiyye taraflarından binâ ve inşâ buyurulduķdan soñra li ecli'z-ziyâre âyende ve revendeye ta'âmiye olmak üzere civârında bulunan arâziden kifâyet miķdârı arazi-i ma'lûme ile Ķaraca Ķaryesi mâlikânesi vaķf ve taĥşîş buyrulduķu gibi Devlet-i 'Osmâniye (يوم القيامة ابقاهم الله الى)² hazerâtı taraflarından dağı civar ķaşabada bulunan hâş-ı hümâyûn hâşîlâtından maķtû'an elli keyl-i Çorumî ve şehriye üç yüz ĥuruş türbedârlik vazîfesi taĥşîş buyrulduķu ĥalde mürûr-ı ezmân ile câmi'-i şerîf ve zâviye ve türbe-i mu'atţaraları müşrif-i ĥarâb olduķu 'atebe-i felek şehinsâh-ı cihân 'Abdülĥamid Ĥân hazretlerine bâ mazbaţa ve inhâ 'arz kılındıķında müceddeden binâ ve inşâ olunmak üzere yüz elli biñ ĥuruş iĥsan buyurularak bir tarz-ı nevîn câmi'-i şerîf ile ve bir türbe-i maĥşûsa ve zâviyeleri mücedden binâ ve inşâ olunmaĥla kadîmen ziyâret-gâh-ı ĥavaş ve 'avâm olarak eyyâm-ı mübâreke ve evķât-ı sâirede ziyâret edenler ber-murâd ve vâşıl-ı merâm oldukları ma'rûf ve meşĥûr

¹ İza taĥayyare fi umûri fe'ste'inû min ehli'l-kubûr: Bir işte kararsız kaldıĥınız zaman ukbâya ĥöçmüş mânâ ehlinden yardım isteyiniz.

² Ebķâĥumu'llâhü ilâ yevmi'l-ķiyâme: Allah onları kıyâmete kadar pâyîdâr etsin.

olmasıyla kurben ve bu'den kasaba ve kura ahalisinden züvvâr-ı keşîre tevârüd ederek ziyâretleriyle teberrük ve istişfâ ederler 'ale'l-huşûş hayır niyet üzerine olan bir maqşûd huşûlüyüçün kırk şabah 'ale's-seher hülûs ile ziyâretine devam edenlerin ber-murâd oldukları mücerrebdür. Müşârün ileyh Süheyb bin Sinan-ı Rûmî Hazretleriniñ künyesi Ebû Yahyâ olup kendisi belde-i Muşul'da tevellüd birle şabâvetinde Rûm tarafına esir olarak Rum'da neş'et etmesinden Rûmî laqabıyla mülakkaab olmuş ve Mekke'de âzâd ve imân-ı fıtriyesini izhâr edenlerin otuz yedincisi olarak şeref-i sohbet-i hazret-i Peygamberî'ye nâliyetle sefer ve hazerlerde hıdmet ve ma'ıyyet-i nebeviyyeden bir an münfekk olmayıp ba'dehü hulefâ-yı râşidîn rağiya'llâhü 'anhüm ecma'în hazerâtınıñ eyyâm-ı hilâfetlerinde dađi emirleri vechile vukû' bulan gâzevâtda cihâd ederek haqq-ı 'âlilerinde مرضاةالله ومن الناس من يشرى نفسه ابتغاء³ âyet-i kerîmesi inzâl buyurulduğu gibi vaşf-ı 'âlisinde نعم العبد صهيب لو لم يخف الله لم يعصه⁴ ve "Ben 'Arabın Şüheyb ile Süleyman dađi Rum ve Farsın sâbıkûnundanız" buyurularak şan ve şeref ve mertebeleri cümleye i'lân olduğu cihetle Hazret-i 'Ömerü'l-Fârûk rağiya'llâhü 'anh mecrûh olduğuunda Cenâb-ı 'Osmân-ı zi'n-nüreyn rağiya'llâhü 'anh hazretlerine Hilâfet muqarrer oluncaya degin mihrâb-ı nebevî-de bi'l-cümle aşhâb-ı Kirâm hazerâtına emr-i Fârûk rağiya'llâhü 'anh ile imâmet eyleyip ve Hazret-i Fârûk rağiya'llâhü 'anhiñ cenâzeleri namazını dađi edâ etdikten sonra Hazret-i Hasan rağiya'llâhü 'anh efendimiz hilâfeti Mu'aviye rağiya'llâhü 'anh'a fâriğ olduğuunda müşârün ileyh hazretleriniñ emriyle Mu'aviye rağiya'llâhü 'anh'iñ nezdinde iğâmet etmekde iken âniñ tarafından Kostañtiniyye fethine gönderilmiş ve yetmiş yaşında iken irtihâl-i dâr-ı beka buyurdukları kütüb-i ehadîs ve siyerde muşarrahdır. Qaldı ki Çorum kazasında medfûn oldukları dađi *Tarih-i 'Alî* denmekle şöhet şi'ar olan *Künhü'l-Ahbâr* nâm tarih-i belâgat ittisâmda Muştafa bin 'Abdülmevlâ el-Boluvî taşrih buyurdukları gibi Hâtimetü'l-Muhaddisîn Yusuf Bañrî selemeñü'l-Bârî hazretleri dađi feth-i Kostañtiniyye için vilâyet-i Anğara tariği ile gider iken veyâhud gelir iken mezkûr Çorum kaşabasında defn-i hâk-ı 'ıtır-nâk olduklarını beyan buyurmuşlardır. Nazm:

*"Alemdâr-ı Resûlullâh Şüheyb-i Rûmî'dir nâmi
Fahirlensün bu zât ile Çorum'un hâş ile 'âmı"*

³ "Ve mine'n-nâsi men yeşri nefsehübtigâe merđâti'llâh: Fakat öyle kimseler de vardır ki, Allah'ın rızasını kazanmak için canını verir" Kur'an: Bakara, 2/207.

⁴ Ni'me'l-'abdü Suheybun lev lemyehâfi'llâhe lem yaşihî

MADİ-İ KERB GAZİ

Rağıyallâhü Anh Müşârün ileyh hazretleri kibâr-ı aşhâb-ı kiramdan yine Hıdırlık nam maħall-i mübârekiñ ğarben zeylinde aħşabdan mebni türbe-i maħşûşunda medfûn olup kadîmen mer'iyü'l-icrâ olduğu üzre 'âdet-i züvvâr ol emrde müşârün ileyh Gâzi Ma'dî-i Kerb rağıya'llâhü 'anh'i ziyâret etdikden soñra Şüheyb 'Ubeyd rağıya'llâhü 'anhümâ hażerâtını ziyâret etmek üzre ceryân edegelmiştir.

“İLÂVE”

Müşârün ileyh hazretleri diyâr-ı Yemen'de Zübeyd vilâyetinden olduğu halde feth-i Mekke'den sonra Zübeyd elçisi ile Medîne-i Münevvere'ye gelip kabûl-i şeref-i îmân etmekle ol hazret daħi Mu'âviye rağıya'llâhü 'anh tarafından Anġara tariķi ile Ķoştantiniyye'ye fethe gideriken ve 'alâ rivâyet 'avdet eder iken ziyâret olunduğu maġâm-ı mübârekde şehîden vefât eylediği elsine-i 'avam ve ħavaşda teşâhür etmiştir. Ve Müftî-i esbak Ħacı 'Ali Efendi merhûmuñ *Şerh-i Telhîş-i Taftazânî*⁵ de beyan olunduğu üzre لم تحف الله لم يعصه لم تحف الله لم يعصه haber-i siħhat-i eseriniñ tercümesini ħavî ħaşıde-i belîğasında kadîmen mu'tâd olan keyfiyet-i ziyâreti beyân ħaġķında kâfi olmağla ba'zi ebyâtı teberrûken bu maġamda zıkr olunur:

*İbtidâ züvvârına şart-ı edeb
Mültecâ-yı evveli Ma'dî-i Kerb
Soñra bâlâdan ħılar feyzi taleb
Ni'amü'l-'abd Gâzi Şüheyb*

كفتند اور اعاصی نبود كرنه ترسد از خدا

SA'D BİN VAĶĶÂŞ

Rağıyallâhü 'Anh Müşârün ileyh hazretleri kibâr-ı aşhâb-ı kiramdan ve 'aşere-i mübeşşereden olduğu gibi aşlen bir kimesne ħaġķında şudûru rivâyet olunmayan ⁵ ارم یا سعد فداك امی وابی haber-i siħhat-eseriniñ mażmûnunda beyân olunan fazîlet ve şerâfeti ħâiz ve ħavî olduğu halde Çiriş Mahallesinde Bozacı ođlu ħânesi ħavlusunda bulunan kadîm türbesini bu kere redif-i muġaddem řaburunuñ kâtibi Muştafa Efendi güzelce inşâ ve ihyâ etmiş olmağla Efendi-i mûmâ ileyiñ aħşabdan binâ eylediği türbe-i maħşûşasında medfûndur. Ba'zi erbâb-ı vüġufuñ ifâdesine nazaran Amasya ve Canik sancaġlarında zâviyesine

⁵ İrmi yâ Sa'de fedâke ümmî ve ebî

meşrûta vakfı var ise de her nasıl ise mürûr-ı zamân ile ba'zı müteğallibe dest-i hisârında çalarak elân aḥz ü istifâdesine muvaffak olunmadığından bir gûnâ irâdı olmayıp taraf-ı züvvâr ve ehl-i ḥayrdan i'âneten olunan fütûḥât ve zuhûrât ile idâre olunup felc 'illetine mübtelâ olanlar bir gece gömleklerini türbe-i şerîfe vaz' edip şabâhı ilbâs olduklarında şifâ-yâb oldukları mücerredir. Ba'zı siyer-i mu'teberde müşârün ileyh ḥazretleriniñ Medine-i Münevvere'de vefât eylediği taşriḥ ve beyân olunduğu gibi Ğazve-i Uḥud'da sinn-i sa'âdet-i nebevîyeyi müşârün ileyhiñ birâderi 'Uḳbe bin Vaḳkaş-ı mel'ûn şehîd edip ol havâliden merḳûmun Rum bilâdına firâr eylemesine mebnî müşârün ileyh ḥazretleri ol mel'ûnı aḥz ü girift ile i'dâm etmek üzere Rum bilâdını teftiḥ ve taḥarrî etmekte iken vefât eylediği daḥi ba'zı tevâriḥde beyân olunmasıyla be rây-ı teftiḥ Çorum kaşabasına gelip gitmesi daḥi câiz olmasına mebni Çorum'da müşârün ileyhiñ bir maḳamı veyâ ḥaḳîqaten merḳad-i mu'aḫḫarası olması daḥi ihtimâlden ḡayr-ı ba'iddir. Nazm:

Sebû-yı meyle ibriḳ-i vuzû' bir ḥâkdan ammâ

Ne ḥikmetdir bilinmez biri şâlih biri fâsıḳdır

LENDÜHA SULTAN

Raḥmetullâhi 'aleyh Kibâr-ı tâbi'in şeci' ve dilîrânından ve Muḥammed Ḥanefî ḥazretleriniñ muşâhiblerinden olduğu ḥalde Ḥacı Kemal Maḫallesinde vâkı' şehrahda aḥşabdan mebnî türbe-i maḫşûşunda medfûn olup vakfı olmadığından aşḫâb-ı ḥayrât taraflarından olunan i'âne ve iḳâd-ı ḳanâdil ve ramazân-ı şerîfde ba'de'z-zuhr ḥâfızlara Ḳur'ân-ı Kerîm tilâvet etdirilerek idâre ve isti'ânet edilir. Derilmek⁶ 'illetine mübtelâ olanlar ziyâretile şifâ-yâb oldukları mücerredir.

ḤOCA YUSUF BAHRÎ EFENDİ

Raḍiyallâhü Anh Müşârün ileyh ḥazretleri vâsıl-ı ilâ'llâh 'ulemâ-yı müteşerri'in ve muḥaddişinden olup şâriḥ-i kâmus ve İḥyâ-yı 'Ulûm şâhibi olan Şeyḫ Murtażâ Ḥazretlerinden me'zûn ve müstaḫlef ve 'an aḫl Vezirköprüsü Kaşabasından olduğu ḥalde Çorum ḳazasında tavaḫḫun ve tehhül birle tedris ve neşr-i 'ulûm ederek lâ yü'add ve lâ yühşâ bir nice zevât-ı sûtûde-simât kendisinden müstefid olmuşlardır. Müşârün ileyh ḥazretleri ḫurfe-gû ve ḥâzır cevab bir zât-ı 'âlî-ḳadr olmaḫla nice ḥikmet-âmîz maḳâlât ve kemâlât ve kerâmâtı bey-

⁶ Konuşmaktan dolayı dili dolaşmak.

ne'l-ahâlî meşhûr ve mütevâtirdir ve kendisinden istimâc olunduğuna nazaran şeyhi Seyyid Murtażâ hazretlerinin hizmetinde iken muhabbet-i cenân-ı nebeviyyeye nâil olmuş cinnî tâifesiinden bir zât ile görüşürölmüş olduğu cihetle tâb'inden olduğu anlaşılır. 1245 târihinde vefât ederek Ğâzi Ma'dî-i Kerb hazretleriniñ kadem-i sa'âdetleri ittisâlinde Tilâmîz-i hâşlarından merhûm Derviş Mehmed Paşanıñ bina ve inşâ etdirdiği kârgîr türbe-i maşşûsasında medfundur. Ziyâretiyle teberrük olduğu gibi ümm-i şıbyân⁷ illetine uğrayan çocuklara türbesiniñ toprağından içirildikde şifa-yâb oldukları mücerrebdir. 'İlm-i hadîşden *Şifâ-ı Şerîf* üzerine bir cild şerh-i latîf dağı te'lîf buyurmuş olmağla müftâla'a edenler ne derece şâhib-kemâl olduğuna vâkıf olacağları nümâyân ve müstebân olur.

SEYYİD 'OŞMAN EFENDİ

Rahmetu'llâhi 'aleyh Hoşabcı-zâde denmekle meşhûr olduğu halde aşırınıñ 'ulemâ-yı müteverri'în ve ehl-i kemâlınden olup 1186 târihinde vefât ederek Câmî-i Kebîr-i Şerîfiñ şark ciheti mağberesinde pencere önünde medfundur. Cümle-i kerâmâtından olarak lağlak kuşlarınıñ eyyâm-ı 'avdet ve 'azîmetlerinde be rây-ı ziyâret 'Azab Aşmed Mağhallesi'nde vâkı' hânesine nüzül edip ba'dehü mağall-i me'vâ ve mağşadlarına gitdikleri müşâhede edenlerden mesmû'atla mervîdir. Ve el-yevm sül'âlesi tasarrufunda olan hâne-i mezkûrda oturduğu oğasında mağâmı mevcûd ve mu'ayyen olmağla anda münkirât vuğû'undan ihtirâz olunmağdadır.

KARA MÜFTÜ

Rahmetu'llâhi 'aleyhiñ ism-i şerîfi 'Abdülkâdir olduğu ve ecille-i Nakşibendiyye hulefâsından bulunduğu halde muhibb ve muşâhibleriyle Çorum'da vâkı' Câmî-i Kebîr'de kâin Lihye-i Sa'âdet-i Nebevî pişgâhında icrâ-yı âyîn-i Nakşibendiyye ve hatm-i hâcegân-ı Şiddîkıyye etmekdeler iken bir gece hasbe'l-beşeriye Müftî-i mümâ ileyh hazretleri 'âdet-i kadîmelerine muğâlîf olarak vağt ü zamânında gelemeyüp ancağ muşâhibleri gelip meşğüliyetlerinde iken müezzin efendi ol gece teşâdüfî olarak ezan vağtinden evvel gelip bir direk arğasında ihtifâ ederek bunların ol vechile cem'iyetlerin aşla görmediginde bunlar kimlerdir ve cem'iyetleriniñ sebep ve sırr-ı hikmeti nedir deyü tefekkür eder iken muşâhiblerden birisi Kara Müfti hâlâ gelemedi şol arada ihtifâ eden müezzin efendi gitsin anı çağırıp getirsin dedikde birisi dağı ey müezzin efendi git Müfti Abdülkâdir Efendi'yi çağırıp buraya getir demesi üzerine hemen

⁷ Çocuklarda olan havale rahatsızlığı.

müezzın efendi sür'atle gidip daqq-ı bāb etdikde ol hāzret taşrada daqq-ı bāb eden müezzın efendiyi görmediği halde ey müezzın efendi geliyorum diyerek kapusından çıkıp beraberce cāmi'-i şerif kapusına geldiğinde babuçlarını eline almak bahānesiyle yüzün müezzın Efendiye çevirip aña hıtaben bu esrārı bir kimesneye fāş eder iseñ zarar görürsün deyü tenbīh eylediği halde her naşılsa vālidesi anı endişe ve tefekkür içinde görüp suāl ve ibrām eylesmesi üzerine vaq'ayı haber verip keř-i esrār eylediği 'aķibinde vefatı vuķū' bulduğu vālidesinden istimā' edenlerden vāřıl-ı derece-i şöhret ve tevātür olmasıyla müřārün ileyh 'Abdülkādir Efendi kırık sene bilā fāřıla hıdmet-i celīle-i fetvā-yı şerifede İfā-yı hüsn-i hıdmet ve 'ilm-i ādābdan *Velediyye Risālesi* üzerine bir řerh-i laťif tertīb ve te'lif buyurduğdan soñra 1201 Tārīhinde vuķū'-ı vefatıyla şüheyb-i Rūmī hāzretlerinin piřgāhında vāķi' Ķabristān-ı Kebīr'de defn olunmağla kabr-i şerifi ziyāretgāh-ı havāř ü 'avāmdır.

BEGLER ÇELEBİ BİN HACI ÇELEBİ

Rahmetu'llāhi 'aleyh řeyh Elvan Çelebi hāzretlerinin ākrabāsından olduđu halde 'Ořmancık kaźasında bir cāmi'-i řerif ve Çorum kaźasında bir medrese ve bir zāviye ve bir hanķāh-ı Naķřibendiyye binā ve inřā eylediđi gibi Hāzret-i Fahr-i Risālet Efendimizin dördüncü 'alemdāriolan řüheyb-i Rūmī rađiya'llāhü 'anhü'l-bārī hāzretlerinin türbe-i mu'aťtaralarını dađı müceddeden binā edip āyende ve revendeye ta'āmiye olmak üzere Būgdiz⁸ ve Hōrasan ve Kılıcviran⁹ ve Buruni¹⁰ karyeleri mālिकānelerini vaķf ve tařřıř etdikten soñra Vařiyeti üzerine vefatı vuķū'unda řüheyb-i Rūmī Hāzretlerinin türbe-i mu'aťtaraları civārında defn olunarak elān kabr-i řerifi ziyāretgāh-ı 'avām ve havařdır. Cümle-i keremātundan birisi kabr-i řerif-i müřerref harāb olduđundan ta'miri için mi'mār nařb ve ta'yin olunan Aťalı ođlu Hüseyn nām kimesne bař tarafına bir direk dikmesini mütevellisi tecvīz etmeyip ol direk kaldırılmasını emr eylesmesine cevāben ben üstād neccārım dikmiř olduđum diregi kaldırmam zīra kaldırmak üstādlığa noķřāniyet verir dediđi gece merķūmun rü'yāsında müřārün ileyh merķūm Hüseyn'in boğazını řıkıp ey nā-bekār diregi benim bařım üzerine niçin diktiñ deyü tařvīf etmesine mebnī 'ale'ř-řabāh ol diregi oradan kaldırdıđdan soñra ol diregi kaldırdıđının sebebinden su'āl edenlere vaq'ayı haber vermesi üzerine i'mād etdikden soñra kendisi dađı vefat etmiřdir.

⁸ Būgdüz

⁹ Kılıçören

¹⁰ Burunköy

‘ABDÜLCEBBÂR DEDE

Rahmetu’llâhi ‘aleyh **ERZURUMÎ SULTAN** denmekle müstehir ve ‘Abdülkâdir Geylânî evlâdından olduğu kayden mütebeyyin ve zâhir olarak kaşabaya çâr-yek sa‘at mesâfede kendi çiftliği derûnunda aḥşabdan mebnî türbe-i maḥşûşunda medfundur. Vakfî olmadığından ekşeriya ve ‘ale’l-ḥuşûş evvel bahâr ve yaz mevsimlerinde keşretle tevârüd eden züvvâr tarafından tebrrüken edilen i‘âne ve zebḥ-i qarâbîn ile idâre olunur. Yılcık ve göz ağrısı ve sair çıbanlar için süd getirilip türbesinde kâin çanaklara vaż‘ ile sürüldükde şifâ-yâb olduğu mücerredir.

‘ARAB DEDE

Rahmetu’llâhi ‘aleyhiñ ism-i şerîfi **ESVED-İ YEMENÎ** tesmiye kılındığı ma‘rûf olduğu halde cenûben kaşaba ittişâlinde aḥşabdan mebnî türbe-i maḥşûşuna medfûn olmağla kadîmen ‘âdet-i ehl-i belde olduğu üzre ḥüccâc-ı zevî’l-ibtihâc cānib-i Ḥicâz-ı mağfîret-tırâza ‘azîmet eylediklerinde ahâli türbe-i laṭîfesi nezdine cem‘ olunarak du‘â olunduğundan ekşeriya beher kes maḥşadına muvâşalat ve ekşeriya sâlimen ‘avdet eyledikleri cihetle e‘izze-i kirâmdan olduğu añlaşılr.

Müşârün ileyh ḥâzretleri Zile’niñ cānib-i şarḳisinde defîn-i ḥâk-ı ‘tırnâk olan Şeyḫ Nuşret ḥâzretleriniñ ḥulefâsından olup rüfeḳâsiyla eṣnâ-yı sülûklarında her biri muḥtelifü’l-elvân taş bulup getirmelerini şeyḫleri emr eylemesi üzerine anlar daḫi birer taş getirip ḥuzûruna ‘arz ve taḳdîm eylediklerinde ol taşların her birini bir tarafa atdıktan sonra anlara ḥiṭâben bu taşları kaḅğı şehirde bulursañız ol şehre sizi ḥalîfe naşb ve ta’yîn eyledim orada tavaṭṭun ve iḳâmet ediñiz deyü fermân eylemesiyle müşârün ileyh ‘Arab Dede Çorum şehrinde taşını bulmağla anda tavaṭṭun ve iḳâmet ve terbiye-i mürîdân ve irşâd-ı ahâli-i İslâmiyâna sa‘y ü ğayret ve bezl-i himmet buyurduğu el-yevm şeyḫi Nuşret Zâviyesinde mevcûd olan velâyetnâmede muḥarrer olduğu müşâhede olunmağla tebrrüken bu maḥalle kayd ve ‘ilâve olunmuştur.

PİR SA‘İD BABA

Rahmetu’llâhi ‘aleyh Depecik Maḥallesinde kâin Zincirli Kuyu nezdinde aḥşabdan mebnî türbe-i maḥşûşunda medfundur. Malı sirḳat olunanlar türbesinde Cenâb-ı Ḥaḳḳa du‘â ve ilticâ eylediklerinde mâl-ı mesrûklarını buldukları mücerredir.

ŞEYH MEHMET ŞEVKİ VE EDHEM BABA

Raĥmetu'llāhi 'aleyhümā Şeyh Eyyub Maĥallesi'nde tariĥ-i Nakşî-i Üveysî meşâyiĥinden oldukları ĥalde Çorum Mütesselimi 'Abdullaĥif Efendi'nin binâ etdirdiĥi aĥşabdan mebnî türbe-i maĥşûşlarında medfun olup mümâ ileyh Edhem Baba 1270 târiĥinde vefat etmekle göz ağrısından ziyâret ile ve sıtma için dâiresinde vâkı' kuyu şuyundan iĥtisâl ile ĥalâş olunduĥu mücerredir.

ŞEYH EYYUB SULTAN

Raĥmetu'llāhi 'aleyh Kendi nâmiyla benâm olan mahalde vâkı' kabristan derûnunda medfundur. Şabî çocuklarıñ keşret üzre bükâlarında bir miĥdar şa'ir getirilip kabr-i şerîfi üzerine saçılıp ol çocuk üzerine yatırıldıĥda bi izn-i Ĥudâ raĥat olduĥu mücerredir.

Müşârün ileyh fi'l-aşl Çorum kaşabası tüccâr-ı mu'teberânından olmaĥla li ecli't-ticâre İzmir'e 'azîmetlerinde anda bir mürşid-i kâminden istiĥlâf etdiginde nezdinde mevcûd olan sermâyesini deryâya ilĥâ etmekle şeyhi tarafından emr olunmaĥla imtisâlen lilemr sermâyesini deñize ilĥâ etdikden soñra kaşaba-i mezkûreye ĥalîfe naşb ve ta'yîn buyurulup memlekete vüşûlünde anda olan 'Abdülbâķi Paşa Câmî'-i Şerîfi şofasında iki rek'at namaz kıldıĥdan soñra ĥânesine zehâb ve düĥûlü emr olunmaĥla emr-i 'âlî vechile 'amel ve ĥareket ederek ol câmî'-i şerîf şofasında îfâ-yı şalât etdikden soñra şol tarafında deryâya ilĥâ eylediĥi sermâyesini tamâmiyle ĥâzır bulduĥunu bi'z-zât kendisi hülefâsına nakl ü beyân buyurduĥu efvâĥ-ı enâmdan şöhret bulmaĥla kabr-i şerîfi ziyâret-gâĥ-ı ĥavâş ü 'avâmdir

ŞEYH KEREM ISSI

Raĥmetu'llāhi 'aleyhiñ ism-i şerîfleri el-Ĥâc Mustafa olup 1119 senesi Rebî'ü'l-âĥiriniñ üçüncü günü yevm-i işneynde vuĥû'-ı vefâtıyla kaşabanıñ ĥarb cihetinde kâin Ulu Mezar nâmında olan Kabristân-ı Kebîr derûnunda medfundur. Ve Müşârün ileyh ĥazretleriniñ Şeyh Eyyub Maĥallesinde vâkı' 'Ömer Dede oĥlu ĥânesinde kendi iĥâmet eylediĥi oĥasında maĥâmı mevcûd olduĥu gibi papuçları Veli Paşazâde ĥıfzında olmaĥla ağzı ve gözü egilen ki-mesneler mürâca'at ederek mess etdiklerinde bi izni'llâĥ şifâ-yâb oldukları mücerredir.

Müşârün ileyiñ ĥalîfesi 'Elvan Çelebi ĥaryesi ahalisinden Ĥalil Efendi daĥı 1169 senesi rebî'ü'l-âĥiriniñ yigirmi üçüncü günü vefâtıyla nezd-i 'âlîlerine defn olunmuşdur.

ŞEYH SEYYİD YAHYÂ EFENDİ

Raḥmetu'llâhi 'aleyh Ulu Mezar nam kabristanıñ qurbünde 'Ali oğlu Mustafa hânesine muttaşıl olduğu halde yol üzerinde medfundur. Meme ve göğüslerinde 'illet peydâ olan mürzi'a hâtonlara kabriniñ toprağı sürüldükde bi izni'llâh şifâ-yâb olduğu mücerrebdir.

KARA 'ALİ-ZÂDE 'ABDURRAHMAN EFENDİ

Raḥmetu'llâhi 'aleyh Süleyman Feyzî Paşa hazretleriniñ Çorum kaşabasında inşasına muvaffaq olduğu kütübhânesiniñ evvel hâfız-ı kütübü olduğu gibi du'âsından istimdâd olunur bir zât-ı 'âlî-kadr olduğu halde vuḳû'-ı vefâtında vaşiyeti üzerine Câmî-i Kebîr qurbünde vâқи' kabristanıñ cânib-i yesârına defn olunmağla ziyâret-gâh-ı hâş ü 'avâmdır. Müşârün ileyh Çorum a'lem 'ulemâsından olup cennet-mekân Şehid Sulţan Selim Hân hazretleriniñ üstâd-ı ekremi olup Dersa'âdet'de Eyüb Sulţan Kabristân-ı Kebîrinde yol üzerinde vâқи' türbesinde defin-i hâk-ı 'ıtır-nâk olan Çorumî Dâmad-zâde Ebû Bekir Edîb Efendi hazretleriniñ nazm ü inşâd buyurduğu kaşide-i belîğasına bir şerh-i laţîf daḫi te'lîf buyurmuşdur.

KARA İSMÂ'İL EFENDİ

Raḥmetu'llâhi 'aleyh Kırklar denmekle ma'rûf medrese-i münîfeniñ evvel müderrisi ve tarîk-i Nakşibendî hulefâsından olduğu halde tefsîr-i şerif okudur iken Süre-i A'râf'a geldiğinde talebe ve mürîdine hitâben yâ hû A'râf'da kalalım deyü vefâtına işâret buyurduğu günün aḫşamında ba'de'l-işâ vefat buyurup Tok Dede nâm civârında vâқи' kabristân-ı kebiriniñ cânib-i ğarbine defn olunmağla kabir-i şerîfi maḫall-i ziyâret-i 'avâm ü havâşdır.

SADULLÂH ŞÂFÎ

Raḥmetu'llâhi 'aleyh Tut Dede civârında Kabristân-ı Kebir nihâyetinde medfun olmağla ziyâret-gâh-ı havâşdır. Ğâyet süzişli ğazel ve kaşideleri hâvî mükemmel Dîvânı vardır.

HÂCER DEDE

Raḥmetu'llâhi 'aleyh Şeyh Eyyub Maḫallesi'nde Çavuş oğlu Hânesinde medfundur.

ADRİ BABA

Rahmetu'llāhi 'aleyh Şeyh Eyyub Mahallesi'nde ara 'Alemdār oğlu hānesinde medfun olmağla orası selefden arık-i ādirī Dergāhı olduğu ba'zı evrakda görölmüşdür.

AKKUŞ DEDE

Rahmetu'llāhın ařl-ı ism-i 'ilmīsi nā ma'lūm olmađla Şeyh Eyyub Maħallesi'nde ayıř ođlu hānesinde medfundur.

BEYAN DEDE

Rahmetu'llāhi 'aleyh'in dađı ismi nā ma'lūm olmađla mezkūr Ulu Mezar nam kabristan derūnunda medfundur.

SANCADAR DEDE

Rahmetu'llāhi 'aleyhiñ dađı ismi ğayr-ı ma'lūm olup Sancadar Maħallesi'nde Cigerođlu hānesinde medfundur.

ARİBCE DEDE

Rahmetu'llāhi 'aleyhiñ dađı ismi ğayr-i ma'lūm olduđu halde andistan Maħallesi'nde Debbađhāne Yolu üzerinde hāne ittiřālinde medfundur.

DİGER

Ol maħalde isi nā- ma'lūm bir zāt onbuř-zāde Konađında türbe-i maħşūřunda bir zāt dađı karřısında kāin hānede medfundur.

ŞEYH 'ABDŪLAMİD

Rahmetu'llāhi 'aleyh Pazar Maħallesi'niñ Cāmi'-i Şerīfi ittiřālinde Ħamīd Ocağı nam maħalde ağşabdan mebnī türbe-i maħşūřunda medfundur. Sağır ve kebīr uyđusunu ğayb eden kimesne dāiresinde vāi' kuyunuñ şuyundan idiginde rahatla uyku hāřıl olduğu mücerrebdir.

ZEYNE DEDE

Rahmetu'llâhi 'aleyh Buñ¹¹ Dede denmekle meşhûr Sûk-ı Sulţânide Ölçek-zâde hanesinin divar derûnunda medfundur. Vâkı'a-i mükeddere ile mużtarib olanlar ikâd-ı şem' ve ziyâret etdiklerinde ferağ-yâb olduklar mücerredir.

ŞEYH MEHMED BABA VE BİRÂDERİ HACI HÂFİZ

Rahmetu'llâhi 'aleyhümâ Penbe 'Ömer denmekle meşhûr olduğu halde tarîk-i Nakşî-i Üveysiden merhûm Turhal Şeyhi Hacı Muştafa Efendi Hazretlerinin ecell hulefâsından keşfi zâhir kerâmâtı mütevâtir bir zât olup bu kere Mevlevîhâne ittihâz olunan maķâmın mescid-i şerîfi sahasında medfûn oldukları gibi münib-i hâşlarından diger altı zât daği dâiresinde medfunlardır.

Müşârün ileyh Turhal Şeyhi Hacı Muştafa Efendi hazretleri mümâ ileyh Mehmed Baba'yı Çorum kaşabasına halîfe naşb ü ta'yin buyurduğu eşnâda aña hitâben oğlum memleketiñe vardığında hâneni hafr edesin bu tarîk-i 'âliden bir zât-ı 'ulyâ cesedi zuhûr eder orasını maĥall-i icrâ-yı âyîn ittihâz edesin deyü emr buyurması üzerine memlekete vüşûlünde imtişâlen lil-emr hânesini hafr etdikde haķîkaten bir zât-ı 'ulyâ cesedi zuhûr etmekle ol maĥallîñ ilerisinde olan kıble cānibini maĥall-i icrâ-yı âyîn ittihâziyle mescid binâ edip ol cesediñ üzerine dađi türbe ve 'alâmet-i fâriķa-i tarîk-i Nakşibendiye resmi i'mâl olunmuş ise de muahĥaren esbak Çorum müftisi Mehmed Hilmî Efendi'niñ ta'mir eylediginde mi'mârı Mevlevî olduğu hasebiyle Mevlevî 'alâmet-i fâriķası olmak üzere ser-i sa'âdetlerine alçı kirecinden uzunca külah şeklinde taşvîr eylemişdir.

HACI 'ALİ BABA

Rahmetu'llâhi 'aleyhiñ kendisi Şerbetcizâde denmekle ma'rûf olduğu halde elân Mevlevî Dergâhi ittihâz olan mârü'z-zıkr ĥanķâh-ı Nakşibendiye-i Üveysiye pişgâhında medfun olup sâbıķan zıkr olunan Yusuf Bahri Hazretlerinin ecell-i hulefâsından olmasıyla hâl-i ihtizârında üzerine türbe inşâ olunmaması ĥuşûşunu vaşıyyet eylemişken vefâtında ışgâ olunmayarak çend def'a kâgir türbe inşâ eylediklerinde min tarafı'llâh münhedim olmağla muahĥaran dört kâime üzerine qar ve yağmurdan siper olmak üzere etrâfi küşâde ve sakfı ol kâime üzerlerinde mesdûd olarak bir tarz-ı nevîn kulbe i'mâl olunmuşdur.

¹¹ "sıkıntı" anlamında.

ŞEYH ZEYNEDDİN VE PİRİ BABA

Raĥmetu'llāhi 'aleyhümādan Şeyh Zeyneddin ĥazretleri vaĥfiyesinde görüldüğüne nazaran Ĥazret-i Üveyse'l-Karānī evlādından olup ĥaşabanın şark cihetinde kā'in Samsun Caddesi nezdinde vāķi' ĥabristān-ı kebīrde aĥşabdan mebnī türbe-i maĥşūşunda medfūn olup ĥayat ve memātlarında ĥıdmetinde bulunan Pīrī Baba daĥi vefātı vuķū'unda yanlarına defn olunmuş ĥaylice müstegallāt-ı vaĥfiyesi var ise de el ān mütevellisi tarafından bedel-i idāre olunur. Türbe-i mezkūrede muşallā-yı maĥşūş olarak şalāt-ı cum'a ve 'ıdeyn ikāme olunur Ekşeriya baş ağrısı için ziyāret edenler şifā-yāb oldukları mücerrebdir.

TUT DEDE

Raĥmetu'llāhi 'aleyhiñ ismi teşāhür etmemiş ise de ba'zı etrafda Derviş Maĥmud tesmiye olunduğı görülmele ekşeriya firāşında tebevül eden şıbyan ile ba'ı'-i tekellüm olan şıbyanlar re's-i mübāreki cānibinde merkūz olan müdevver ĥacere bağlanıp yarım sa'at miĥdārı mekş olunduğda bir daĥi firāşlarına tebvül etmedikleri gibi tekellümlerine ĥudret geldiğı mücerreb olduğundan ikād-ı şem' ve ziyāretle teberruk ve isti'āne olunur.

MUŞTAFZA ZARİF EFENDİ

Raĥmetu'llāhi 'aleyh Ĥurtzāde Za'ım Ĥacı Süleyman Ağa Medresesi'niñ evvel müderrisi ve Ĥadim Müftisi Mehmed EfendiMerĥūmuñ birinci ĥalīfesi olduğı ĥalde müfti-i müşārün ileyhiñ müteveffā vālide-i muĥteremelerine ba'zı cihetden ĥaĥķ-ı 'abd ta'alluķ etdiğı ĥasebiyle ĥabrinde 'azāb olunduğı ve istiĥlālī ĥuşūşu daĥi ol ĥaĥķıñ şāĥibi kimler olduğunu istiĥrāc ve ma'rifete mütevaĥķıf ve muĥtac bulunduğı cihetle ĥalīfe-i mümā ileyħ zarīf Efendi'niñ 'uĥdesine ihāle ve tefvīz buyurduğundan mümā ileyhiñ daĥi ĥuvve-i ĥudsiyesiniñ istikmāli ĥasebiyle şāĥib-i ĥaĥķıñ kimler olduğunu keşf zāhire iĥrāc ile üstāzına 'arz etmesi üzerine ol ĥazret daĥi ĥaĥ şāĥibini bulup ta'alluķ eden ĥaĥķını vālide-i muĥteremesine ĥelal etdirmesiyle 'azāb-ı ĥabrdan istiĥlāş eylediklerini mümā ileyħden me'zūn ve müstaĥlef olanları ihbārāt-ı şādıķalarından istimā' olmarak ma'lūm-ı enām ve ĥabr-i şerifleri Tut Dede ĥabristān-ı kebīri cānib-i yemininde ziyāret-gāĥ-ı ĥavāş ve 'avām olmuşdur.

EBÛ İŞHAK SULTAN

Rahmetu'llâh Hacı İshak Mahallesi'nde aḥşabdan mebnî türbe-i maḥşûşunda medfundur. Vaz'-ı ḥamliñ teshîli için ziyâretle isti'âne olunduğda âsân vecihle ḥamliden ḥalaş oldukları gibi gâibiñ gelmesi için ziyâretle tevessül olunduğda ber-murâd oldukları mücerredir. Nazm:

شمس الضحى و ابو اسحق والقمر¹²

ثلاثة تشرق الدنيا وبهجتها

ŞARILIK DEDE

Rahmetu'llâhi 'aleyhiñ ismi nâ ma'lûm olduğı ḥalde Narlıoğlu Mahallesi'nde aḥşabdan mebnî türbe-i maḥşûşunda medfun olup şarılık 'illetine mübtelâ olanlar İkâd-ı şem' ile ziyâret ve nezdinde vâki' kıyunuñ şuyu ile iğtisâl ile teberrük ve isti'ânet eylediklerinde şifa-yâb oldukları mücerredir.

HOCA AḤMED VE HOCA YUSUF

Rahmetu'llâhi 'aleyhümâ Mîr Aḥmed Mahallesi'nde Kırıklar nâm medreseniñ câmi'-i şerîfi ittisâlinde aḥşabdan türbe-i maḥşûşlarında medfun olup ḥabs-i maṭar için istikâ murad olunduğunda ve rîḥ-i 'âsîf ve zelzele ve çekirge ve sâir envâ'-ı ibtilâ zuhûrunda ziyâret edenleriñ du'â ve ilticâ ile isti'âne olunur.

ŞOFİ MEḤMED EFENDİ

Rahmetu'llâhi 'aleyh Debbağhâne civârında Medrese Mahallesi'nde Muzaffer Paşa Câmî-i Şerîfiniñ garbî penceresi önünde aḥşabdan mebnî türbe-i maḥşûşunda medfundur. Selefde orası tarîḫ-i Ḥalveti Dergâhı olduğı ba'zı evrâḫ-ı mu'tebere de görülmüşdür.

Hâtimetü'l-muḥaddisîn Yusuf Bahri ḥazretleriñ bi tarîḫi'l-mükâsefe kesb-i vuḫûf ve ittilâ' edip haber verdiği üzre Müşârün ileyh ḥazretleri Çorum kaşabasında kırık sene kuṭbiyet maḫâmında taşarruf eylediğı mümâ ileyhiñ me'zûn ve müstaḥleflerinden mevşûḫan istimâ' olunmuşdur.

¹² Şelâşeten tüşrikü fi'd-dünyâ ve behcetühâ // Şemsü'd-Duhâ ve Ebü İshak ve'l-Kamer: Üç şey vardır ki dünyayı aydınlatır ve o dünyanın ışığıdır, parlaklığıdır; biri kuşluk vakti güneş, biri Ebü İshak ve diğeri de aydır.

ÇÖPLİ BEG VE SECĀ'ADDİN PAŞA

Raĥmetu'llāhi 'aleyhümā ümerā-yı gūzāt-ı 'izāmdan olarak Çöpli Maĥallesi'nde Hāllāc oĝlu ĥānesinde medfundurlar. Müsteĝallāt-ı vaĥfiyesi maĥall-i mezkūrda binā-kerdesi olan mescid-i řerifi imāmetine ve evlādı zāviyesinde iĥ'ām-ı ta'ām etmesine meřrūta olduĝu ĥalde el-yevm mütevellileri idāre ederler.

AĦİ MÜSTEŐAR

Raĥmetu'llāhi 'aleyh Şaĝırcı Maĥallesi'nde Ğāzī Dede oĝlu ĥānesinde aĥşabdan mebnī türbe-i maĥşūşunda medfun olup bir miĥdar müsteĝallāt-ı vaĥfiyesi var ise de el ān türbedārı tarafından bedel-i idāre olunur. Müşārün ileyhiñ türbedārı ĥavlısında ĥelā ĥafir ederken tāmü'l-vücūd bir zāt daĥi zuhūr ederek üzerine aĥşabdan müceddeden bir türbe inşā eylemişlerdir. Zamān-ı tekellümü ĥulūl edip de tekellüm edemeyen şabiler ve soñradan dili tutulan kimesneler nezır ile ziyāret etdiklerinde bi izni'llāh şifā-yāb oldukları mücerredir.

SÜLEYMĀN ĞĀZĪ VE İBRĀHĪM ĞĀZĪ

Raĥmetu'llāhi 'aleyhümā Ķarakeçili Maĥallesi Cāmi'-i Şerifiniñ miĥrābı cihetinde aĥşabdan mebnī türbe-i maĥşūşlarında medfundurlar. Yürümege muĥtedir olmayan şabī çocukları ziyāret etdirdiklerinde heman yürüdükleri mücerredir.

ŐAFER DEDE

Raĥmetu'llāhi 'aleyh Yavrı Tırna Maĥallesi'nde ešnā-yı rāhda aĥşabdan mebnī türbe-i maĥşūşunda medfundur. Diĝer isimleri nā ma'lūm dört nefer zevāt-ı sūtūde-simāt daĥi başka başka türbe-i maĥşūşlarında medfunlardır.

GÜL BABA

Raĥmetu'llāhi 'aleyhiñ ismi nā ma'lūm olduĝu ĥalde Hācı Receb Maĥallesi'nde Hācı Muřtafa ĥānesinde aĥşabdan mebnī türbe-i maĥşūşunda medfun olup ĥayvānātın memelerinde 'illet olduĝunda ĥabri topraĝı řu ile tılā' olunduĝda şifā-yāb oldukları mücerredir.

ḤACI RECEB

Raḥmetu'llāhi 'aleyh nāmı ile be-nām olan maḥalde kāin Taş Mekteb'iñ kıble ciheti ittişâlinde aḥşabdan mebnî türbe-i maḥşûşunda medfundur.

ḤACI YUSUF

Raḥmetu'llāhi 'aleyh nāmıyla be-nām olan maḥalde Hıra Ḥalil oğlu ḥānesinde aḥşabdan mebnî türbe-i maḥşûşunda medfun olup diger ismi nā ma'lûm bir zât daḥi Kaymak Ḥalil oğlu ḥānesinde medfundur.

CİMDİRİCİ DEDE

Raḥmetu'llāhi 'aleyh Ḳubbeli Maḥallesi'nde Aḳ Meḥmed oğlu ḥānesinde muşanna' şokı taşî ta'bîr olunur taşdan ma'mûl bulkur dibegi tahtinde medfun olup yürümege muḳtedir olmayan çocuklar getirilip mezkûr taş dibegiñ suyundan gâsl olunduḳlarında yürüdükleri mücerrebdir.

BÜBER BABA

Raḥmetu'llāhi 'aleyhiñ ismi 'Ömer olmaḡla tarîḳ-i Rifā'î meşāyihinden olup Şeyḫler Maḥallesi'nde kāin zāviyesinde İsimleri nā ma'lûm iki zât daḥi medfun olduḡu ḥalde kendisi daḥi zāviyesinde medfun olup el-yevm erkân-ı Rifā'î icrâ olunur.

'ARAB ḤOCA

Raḥmetu'llāhi 'aleyh Ḥükümet Ḳonaḡında Tevḳifhâne ḥavlısında medfundur.

BAYRAM DEDE

Raḥmetu'llāhi 'aleyh Defterdâr Medresesi divarı arḳasında medfundur.

ḤAN DEDE

Raḥmetu'llāhi 'aleyh Cāmi'-i Kebîr civârında Enbiyâ oğlu Ḥafız ḥānesinde aḥşabdan mebnî türbe-i maḥşûşunda medfundur. Burnu ḳanı kesretle

cereyân eylediginde İķād-ı Őem'le ziyâret olunup türbesinde bir parça kiremid üzerine řan aķınca heman řať' olunduđu mücerrebirdir.

ŐEYĖ 'ARAB

Rağmetu'llâhi 'aleyh Őofular Mağallesi'nde Ėacı 'Abdurrağmanzâde Ėânesinde ağşabdan mebnî türbe-i mağşûşunda medfun olup ishâl ve istiskâ için ziyâret edenler Şifâ-yâb olduğları mücerrebirdir.

ŐAHMARÂN DEDE

RaĖmetu'llâhi 'aleyh ŐaĖrııcı MaĖallesinde Ėacı ĖabaĖcı Ėânesinde ağşabdan mebnî türbe-i mağşûşunda medfun olup Şabî çocuklarıñ Ėarnında yara ve Őiř peydâ olduğunda ziyâret edenler Şifâ-yâb olduğları mücerrebirdir. DiĖer isimleri nâ ma'lûm uç zâtıñ daĖi birisi İpek AĞası oğlu ve birisi daĖi Őab OĞlu Ėânelerinde türbe-i mağşûşlarında medfundırlar

'ARAB BABA

Rağmetu'llâhi 'aleyh Nurullâh Mağallesi'nde Ėadir oğlu Ėânesinde medfun olup Şabî çocuklar Ėavâle veyâ Ėayalâta düğâr olduğlarında ziyâret etdirildikde Şifâ-yâb olduğları mücerrebirdir.

KEYYÂLİ VELİ DEDE

RaĖmetu'llâhi 'aleyh Őarık-i Nağşibendî ecell Ėulefâsından olduğu Ėalde zencircilik Şan'atıyla daĖi meřĖül olduğu eşnâda Ėâşılât-ı 'öşrünü bi'z-zât kendileri keyl edip cânib-i miriye edâ ve teslim eylediginden Keyyâlî vaşfiyla mevşûf olup sülâlesinden birkaç vâli ve müfti daĖi zuhûr ederek vâlilerden Büyük Ėacı Ėasan AĞa Ėan ve dükkân ve degirmen binâ eylediği gibi müftilerden Ėacı MeĖmed Efendi medrese binâ etmekle muaĖĖaran ol 'ağarâtı medrese-i mezkûre ile Câmi'-i Kebiriñ minâresinde ramazân-ı Őerifde fişenk endâğtına ve câmi'-i mezkûruñ Ėelâsında dâima Şem'-i ruğan İķâdına vaĖf etmekle el ân ÖlĖekzâde Ėanı ve ÖlĖekzâde Medresesi denmekle ma'rûf olup Velî-i müşârün ileyiñ ĖırĖa ve tâci el-yevm evladlarında mevcûd olduğu cihetle ziyâret olunduğu gibi

kendisi daği Ėiftlik mezarı Ėabristanında medfun olmağla ekşeri rical ve nisvân ziyâret ederek 'inda'llâh mağşûdlarına nâil olmağ üze tevessül eyledikleri meşhûrdur.

GÜLŞENİ HACI MEHMED EFENDİ

Raḥmetu'llāhi 'aleyh Burhan Ketḥüdā Maḥallesi'nde Ḥammal oğlu ḥānesinde medfundur.

'ARAB DEDE

Raḥmetu'llāhi 'aleyh Burhan Ketḥüdā Maḥallesi'nde 'Abdioğlu ḥānesinde medfun olup olup sıtma için ḳabri yanında kuşburnu çalısı dalından taş ile başdırınlar şifā-yāb oldukları mücerrebirdir.

ḲAPAḲLI DEDE

Raḥmetu'llāhi 'aleyhiñ ismi nā ma'lūm olduğu ḥalde Çilingir oğlu ḥānesinde aḥşabdan mebnī türbe-i maḥşüşunda medfundur.

ECİR DEDE

Raḥmetu'llāhi 'aleyh Ḳal'a-i ḥāḳānī ḳapusınıñ ḳarşısında ḥāneler ittisālinde aḥşabdan mebnī türbe-i maḥşüşunda medfundur. Göz ağrısıyçün ziyāret edenlerin ḥalāş oldukları mücerrebirdir.

PENĀHİ SULTAN

Raḥmetu'llāh Şarḳıyān Maḥallesi'nde Ḥacı 'Abdurrahman Ḳonağında medfun olmağla orası selefde Rifā'ī Dergāhı olduğu ba'zı muḥarrerātda görülmüşdür.

'ARAB 'ABDÜLKERİM BABA

Raḥmetu'llāhi 'aleyh Sancaḳdar Mahallesi'nde Ṭimāroğlu ḥānesinde medfun olup diger ismi nā ma'lūm bir zāt daḥi Ḥelvacioğlu ḥānesinde medfundur.

SEFER BABA

Raḥmetu'llāh ism-i 'ālileri Mehmed olarak ṫarīḳ-i Naḳşibendīden terbiye görmüş ehl-i tecrīd ve ṫarīk-i dünyā bir zāt-ı 'ālī-simāt olduğu ḥalde 1256 ṫarīḥinde vefāt ederek Ḥıdırılık nām mevḳi'-i mübārekede kāin Şüheyb-i Rūmī radiya'llāhü 'anhü'l-bārī ḥazretlerinin türbe-i mu'aṫṫaraları cānib-i ḡarbisinde medfun olup vefātından ṫahmīnen altmış sene soñra ḳabiriniñ ta'miri ešnāsında

każâen eline każma işâbet edip vücudu zinde olanlar gibi kañ eşerini görenlerden rivâyet olunmaktadır.

Müşârün ileyh hażretleri birâderi ile şöbete eşnâsında Hızır ‘aleyhi’s-selâm anların ma‘îşetlerini tevsî‘ eylemek üzere ziyâretine geldiğini beyân eylediğine cevâben ma‘îşetleriniñ kifâyeti cihetle ziyâdesini қаbûl eylemediğini birâderi naql eylediği vâşıl-ı mertebe-i tevâtür ve şöhret olmuşdur.

HAÇI KEYVAN

‘Utarid yıldızı ma‘nasına olan Keyvan’dan¹³ terhîm veya ğalať olduğu halde Raħmetu’llâhi ‘aleyh kendi nâmıyla be nâm olan maħalde Kañ Topaқ ğânesi derûnunda medfun olup diğer ismi nâ ma‘lûm bir zât dağı Uncu Maħmud’uñ ğânesinde medfundur.

‘AZAB AĞMED VE ARAB DEDE

Raħmetu’llâhi ‘aleyhümâ namlarıyla be nâm olan maħallenin қаbristanı kenarında aħşabdan mebnî türbe-i maħşûşlarında medfunlardır.

HAÇI KEMÂL

Raħmetu’llâhi ‘aleyh nâmıyla be nâm olan maħallede Hañçerli oğlu ğânesinde aħşabdan mebnî türbe-i maħşûşunda medfundur.

‘İSA ĞALİFE

Raħmetu’llâhi ‘aleyh nâmıyla be nâm olan maħallenin câmi‘-i şerîfi itişâlinde aħşabdan mebnî türbe-i maħşûşunda medfun olup îķâd-ı kañâdil ile ziyâretinden teberrük olunduğu gibi gece yanığı için ziyâret edenler ğalâş oldukları mücerrebdir.

DİĞER

İsimleri nâ ma‘lûm bir zât Şaқallı ‘Osman ve bir zât dağı Kağı Çırağı nâm kimesne ğânelerinde medfunlardır.

¹³ Yazar Keyvan için Utarid dese de bu kelime Zuhal (Satürn) yıldızı anlamındadır.

ÜMİD HALİFE

Raḥmetu'llāhi 'aleyh nāmıyla be nām olan maḥalleniñ mescid-i şerîfi maḥfelinde medfundur.

Mümâ ileyh daḥi Zile'de medfun Şeyḥ Nuşret ḥazretleriniñ Ḥulefāsından olup şeyḥ-i müşārün ileyhiñ remy eylediği ḥacer-i ma'rûf ol maḥalleye işâbet eylediğine mebnî orayı maḥall-i iḳâmet buyurdukları müşārün ileyhiñ velâyetnâmesinde görülmekle teberrüken ḳayd olunmuşdur.

BABA TÂHİR

Raḥmetu'llāhi 'aleyh daḥi 'İsa Ḥalîfe Maḥallesi'nde Cerîd oğlu Ḥâfız ḥânesinde medfun olup şabî çocukların a'zâlarında ru'âf 'illeti ve çatılmak peydâ olduğunda ziyâret etdirilip ḳabri toprağından sürüldükde şifâ-yâb olduklarından **Çatılmak Dede** nāmıyla meşhûr olmuşdur.

BURHAN ĞÂZİ

Raḥmetu'llāhi 'aleyh Atcî 'Ali Şânî Maḥallesi'nde Zileli Ḥâfız Efendi Ḥânesi derûnunda türbe-i maḥşûşunda medfun olup diger bir zât daḥi Ḳalaycî Şatılmış ḥânesinde medfundur.

ḤORASANİ 'ABDÜRREZZÂḲ SULTAN

Raḥmetu'llāhi 'aleyh Çakır maḥallesi'nde Tayyibli oğlu ḥânesinde medfundur.

RŪḤİ SULTAN

Raḥmetu'llāhi 'aleyh Ciriş Maḥallesi'nde Kecelioğlu ḥânesinde medfun olup geceleri taḅl şadâsı istimâ' olunduğu mervîdir. Diger. İsmi nâ ma'lûm bir zât daḥi Baba Ḥan ḥânesinde medfundur.

SANCI DEDE

Raḥmetu'llāhi 'aleyhiñ ismi nâ ma'lûm olduğu ḥalde Şeyḫler Maḥallesi'nde 'Aşık oğlu ḥânesinde ve diger bir zât daḥi Serdar Oğlu ḥânesinde medfundurlar.

ÜMMÜ GÜLSÜM

Raĥmetu'llâhi 'aleyha Emir Aĥmed Maĥallesi'nde Kız 'Oĥman oĥlu ĥânesinde aĥşabdan mebnî türbe-i maĥşûşda medfundur.

ĤÜSEYİN ĖAZİ

Raĥmetu'llâhi 'aleyh Câmi'-i Kebîr Maĥallesi'nde 'Arab oĥlu Bekir ĥânesinde medfundur.

MEŞHED DEDE

Raĥmetu'llâhi 'aleyh kaşabanıñ ĥarben ĥâricinde tarla arasında medfundur. Ėaĥt ü ĥalâ' ve def'-i beliyât için ziyâret ve zebĥ-i ĥurbân ile isti'ânet olunduĥda âşarı müşâhede olunmuşdur.

BEYÂN-I ESÂMÎ-İ E'İZZE-İ KİRÂM DER ĖURÂ-YI ĖAZÂ

'ALİ BABA

Raĥmetu'llâhi 'aleyh cenûben bir sa'at mesâfede Yadĥin¹⁴ karyesi kabristanında medfundur.

ĖILIÇ BABA

Raĥmetu'llâhi 'aleyh cenûben bir buçuk sa'at mesâfede Ėaraca karyesinde mebnî türbe-i maĥşûşunda medfundur.

ŞARIĞLI DEDE

Raĥmetu'llâhi 'aleyh mezkûr Ėaraca karyesiniñ kabristanında tepe üzerinde medfundur. ekşeriya ĥabs-i maĥar vuĥû'unda ziyâreti ile istiĥâ olunduĥda âşarı müşâhede olunduĥu mücerredir.

ĖANBER DEDE

Raĥmetu'llâhi 'aleyh cenûben bir buçuk sa'at mesâfede Ėarapınar karyesi kabristanında medfundur.

¹⁴ Yaydıĥın

MEHMET DEDE

Raḥmetu'llāhi 'aleyh cenūben iki sa'at mesāfede Öyük¹⁵ kıyeyesi nezdinde medfundur.

HU BABA VE MEHMET DEDE

Raḥmetu'llāhi 'aleyhümā cenūben iki sa'at mesāfede Şarṭa kıyeyesi derūnunda medfunlardır.

YOĞUN PELİD BABA

Raḥmetu'llāhi 'aleyh şarkī cenūbī cihetinden üç sa'at mesāfede Yoğun Pelid Kıyeyesi'nde medfundur.

KUŞ TİMUR BABA

Raḥmetu'llāhi 'aleyh cenūben üç buçuk sa'at mesāfede Saray Kıyeyesi derūnunda diğey isimleri nā ma'lūm olduđu ħalde iki zāt dađı başka başka kabirlerinde medfunlardır.

AĞI'LYAS

Raḥmetu'llāhi 'aleyh cenūben iki sa'at mesāfede nāmıyla be nām olan kıyede ahālisi velīme cem'iyetlerinde sāir kıyeyeler gibi ṭabl çaldıracađ olduklarında bir muşibet vuķū bulduğundan terk eylemişlerdir.

ABDAL ATA VE ERDİBİLİ

Raḥmetu'llāhi 'aleyhümā cenūben üç buçuk sa'at mesāfede Yağacık nām-ı diğey Abdal Ata Kıyeyesinde diğey iki zāt-ı 'ālī-sımātla kāgir ve aḥcārdan mebnī cāmi'-i şerīfe muttaşıl ġāyet muntazam türbe-i maḥşūşlarında medfunlar olduğu ħalde müşārūn ileyh Abdal Ata e'izze-i kirāmdan olduğu cihetle selāṭin-i 'izām taraflarından pek çok müsteğallāt-ı mevķūfesi olarak mütevellisi ve zāviyedārları ma'rifetleriyle bedelen idāre olunur. Kaşaba ve civardan lede'l-i ihtiyāc ziyāretle isti'āne eylediklerinde nāil-i merām oldukları mücerredir.

¹⁵ Höyük

VELİ-İ RŪM

Raḥmetu'llāhi 'aleyh cenūben üç buçuk sa'at mesāfede Kılıçviran¹⁶ karyesiniñ mescid-i şerīfi ittişālinde Çınarlık arasında medfun olup ekşeriyā yaḫalaḫ 'illetine mübtelā olanlar ziyāret eylediklerinde şifā-yāb oldukları mücerredir.

ḤASAN DEDE

Raḥmetu'llāhi 'aleyh mezkūr Kılıçveran Karyesi'niñ fevķinde eşcar arasında medfundur.

ḲARAGÖZ DEDE

Raḥmetu'llāhi 'aleyh cenūben dört sa'at mesāfede Dörtdepe nām cebel-i mustaṫil zirvesinde medfundur.

HAZEREDDİN

Raḥmetu'llāhi 'aleyh cenūben iki buçuk sa'at mesāfede nāmıyla be nām olan karyeniñ mektebi saḫasında medfundur.

NŪRİ BABA

Raḥmetu'llāhi 'aleyh cenūben üç buçuk sa'at mesāfede Bozboĝa Karyesi nezdinde medfundur.

ŞARI ŞEYḤ BABA

Raḥmetu'llāhi 'aleyh cenūben üç buçuk sa'atmesāfede nāmıyla be nām olan karyede medfundur.

GÖCEN DEDE

Raḥmetu'llāhi 'aleyh cenūben dört sa'at mesāfede Ovacık Karyesi'nde medfundur.

---

¹⁶ Kılıçören

DİVÂNİ BABA

Raḥmetu'llāhi 'aleyh cenūben dört sa'at mesāfede Dīvān-ı Kebîr¹⁷ Karyesi'inde ḥavuz kenarında diğeri bir zāt daḥi nezdinde medfundur.

GÜLCEZ DEDE

Raḥmetu'llāhi 'aleyh cenūben beş sa'at mesāfede nāmıyla be nām olan karyede¹⁸ medfundur.

ŞEYH 'AŞIK

Raḥmetu'llāhi 'aleyh cenūben altı sa'at mesāfede Örücek karyesi civārında kâgir ve aḥcârdan mebnî türbe-i maḥşûşunda medfun olup muḳaddemâ müsteğallât ve mevḳûfesi var ise de merbûṭ-ı bedel olduğu ḥalde mutaşarrıfları ḳaḥṭ-ı sâbıḳda celâ-yı vaṭan edip ḥâlâ 'avdet etmediklerinden muvaḳḳaten ḥazîne-mânde olmuşlardır.

HASAN BALIM SULTAN

Raḥmetu'llāhi 'aleyh cenūben altı sa'at mesāfede Kızııl Geçid ve nām-ı diğeri Balım Karyesi'inde

aḥcardan ma'mul kâgir ḳubbe derûnunda zevcesi ve oğullarıyla berâber oldukları ḥalde me'an ve müctemi'an medfunlardır.

ŞEYH İSMÂ'İL

Raḥmetu'llāhi 'aleyh mezkûr Balım Karyesi kenârında medfundur.

Müşrûn ileyh ṭarîḳ-i Ḥalvetî meşâyiḥ-i 'izâmından olduğu evrâḳ-ı maḳberde görülmüşdür.

ḤORASÂNİ BABA

Raḥmetu'llāhi 'aleyh cenūben beş sa'at mesāfede Tarḥan Karyesi civārında medfundur.

¹⁷ Büyükdivan

¹⁸ Gülücek Köyü

BABA MEHMET

Rahmetu'llâhi 'aleyh cenûben beş sa'at mesâfede Hâtib Karyesi'inde aħcardan mebni kârgir kûbbe derûnunda türbe-i maħşûşunda medfun olup müşârûn ileyh daħi e'izze-i kirâmdan olduğu cihetle ĥaylice müsteğallât-ı mevķûfesi var ise de el-ân mütevellisi tarafından bedelen idâre olunur.

ABDAL BODI

Rahmetu'llâhi 'aleyh cenûben ġarb cihetinde beř buçuk sa'at mesâfede nâmıyla be nâm karye¹⁹ civârında nübû' eden mâ-ı lezîz fevķinde medfun olup müşârûn ileyh daħi e'izze-i kirâmdan olduğu cihetle ĥaylice merbûť-ı bedel müsteğallât-ı mevķûfesi olmağla kaşabada muķim mütevellisi tarafından zâviyesinde ĥıdmet-i lâzimesi bedelen idâre ve îfâ olunur.

HAMDİ BEG

Rahmetu'llâhi 'aleyh cenûben ġarb cihetinde beř sa'at mesâfede nâmıyla be nâm olan karyede²⁰ medfun olduğu ĥalde ümerâ-yı ġuzât-ı 'izâmdan olduğu cihetle ĥaylice müsteğallât-ı mevķûfesi merbûť-ı bedel olduğundan mütevellisi kaşabada muķim olup zâviyesinde ĥıdmet-i lâzimesi bedelen îfâ olunur.

ŞEYH ŞADREDDİN

Rahmetu'llâhi 'aleyh ġarben iki sa'at mesâfede Hacı Paşa Karyesi'inde aħşabdan mebnî türbe-i maħşûşunda medfun olup ĥayâtında ikâmet eylediği

ořasınıñ divarı ve ĥâşılât-ı zira'iyesini idĥâl ve idĥâr eylediği aħşabdan ma'mul anbarı el-yevm mevcûd ve müsta'meldir. Tâife-i nısvân ĥâmîle olup olmayacağını tecrübe için bir 'aded elmayı türbesi üzerine vaź edip ferdâsı ġün dişlenmiş görürlerse ĥâmil olacağı üzerine temenni ve du'â ile ĥaviyyen i'timâd ve rabť-ı kalb ederler.

Müřârûn ileyh Hacı Bektâş Velî ĥazretleriniñ ĥulefâsından olduğu ve Hacı Bektâş Velî ĥazretleri daħi Şeyĥ 'Abdülkâdir Geylânî ĥazretleriniñ maĥdûm-ı 'âlileri Seyyid İbrâhim 'Abdülkâdir ĥazretleriniñ kerîme-i muĥteremeleri Sa'ide Hâtun binti Seyyid İbrâhim'iñ veled-i mükerrerleri olduğu Zile'de medfun Şeyĥ Nuşret ĥazretleriniñ velâyetnâmesinde muĥarrer

¹⁹ Abdalbodu Köyü

²⁰ Hamdiköy

bulunduğu görülmekle teberrüken kayd olunmuştur (Neseb-i Hacı Bektâş Velî hüve ibn-i Seyide Sa'îde Hatun binti Seyyid İbrâhim bin Seyyid 'Abülkâdir Geylânî Kıddise sırrihu) min *Velâyetnâme-i Nuşreddin ez-Zilevî*

NUH BABA

Rahmetu'llâhi 'aleyh ğarben yedi sa'at mesâfede Uurlu tağı nam cebel-i mustatılîñ zirvesinde medfundur.

KUŞCI DEDE

Rahmetu'llâhi 'aleyh ğarben bir sa'at mesâfede Şalkuşa²¹ Kıyresi'inde medfundur.

KIRKLAR

Rahmetu'llâhi 'aleyhim hazerâtınıñ isimleri nâ ma'lûm olduğı halde ğarben iki sa'at mesâfede Dîvân-ı Şağîr²² Kıyresi civarında depe üzerinde medfunlardır.

ŞABÂ-HÂN SULTAN

Rahmetu'llâhi 'aleyh ğarben iki sa'at mesâfede A'lemîn²³ Kıyresi nezdinde bir kuyu ve bir çeşme olmağla cereyan ve inkişâ'ı keşret ve kılllet-i maţara mebnî olmayarak be hikmet-i Hudâ ba'zı sâlda nâgehânî ve bağteten bir kaţre şu kıalmaz derecede kaţ olunur ve ba'zı sâlda bir degirmanlık şu cereyan edip tahtinde olan bâğ bostan ve tarlaların seķâ ederler Müşârün ileyh her halde e'izze-i kirâmdan olduğı cihetle ziyâretiyle isti'âne ve teberrük edenler nâil-i merâm olduqları mücerrebdir.

BELİZ DEDE

Rahmetu'llâhi 'aleyh ğarben bir sa'at mesâfede nâmıyla be nâm olan kıyeye²⁴ medfundur.

²¹ Pınarcık

²² Küçük Divan

²³ Altınbaş (Elemin)

²⁴ Metinde geçen kelime "Beliz" diye okunmakta. Ethem erkoç söz konusu çalışmasında "Buluz" şeklinde okumuş. Beliz veya Buluz adlı bir köye rastlayamadık. "Belpınar" veya "Belören" köyü olabilir.

ṬŪR ÇELEBİ

Raḥmetu'llāhi 'aleyh Seyyid Murad sülāle ve evlādından olup bir sa'at mesāfede Çam Degirmanı nezdinde medfun olmağla selefde kabri üzerinde aḥcārdan mebnî kârgir kübbe olduğuna nezdinde muşanna' taşlardan istidlāl olunur. Müşārün

ileyhiñ ḥaylice müstegallāt-ı mevķūfesi var ise de merbū-ı bedel olduğundan mütevellisi tarafından ḥıdmet-i lāzimesi bedelen ifā olunur. Eyyām-ı baharda ekşeriyā nisvān tāifesi ziyāretine gidip nezdinde vāķi' kıyu şuyu ile gāsl edip teberrük eylerler.

ḤANÇER MAḤMUD

Raḥmetu'llāhi 'aleyh ğarben bir buçuk sa'at mesāfede Deliler²⁵ Kıyresi'iniñ ortasında diğeri isimleri nā ma'lūm başka başka iki zāt daḥi medfundur.

ŞARI DEDE

Raḥmetu'llāhi 'aleyh ğarben üç sa'at mesāfede Çukur Veran²⁶ Kıyresi'inde aḥşabdan mebnî türbe-i maḥşūşda medfundur.

YĀ HŪ DEDE

Raḥmetu'llāhi 'aleyh ğarben beş sa'at mesāfede Acı Pınar Kıyresi üstünde Çamlık arasında medfundur.

AĞCA DEDE

Raḥmetu'llāhi 'aleyh ğarben dört sa'at mesāfede Köse Tağı nām cebeli mustaṭiliñ zirvesinde medfundur.

ŞEYḤ ḤORASANİ

Raḥmetu'llāhi 'aleyh ğarbenaltı sa'at mesāfede İşençay²⁷ Kıyresi nezdinde Kışlacık nāmmaḥalde kebîr ardıç ağaçları arasında medfundur.

²⁵ Köyün adı bir ara "Bahçeli" diye değıştirilse de daha sonra yine "Deliler" kullanılmıştır.

²⁶ Çukurören

²⁷ Esençay

SEYYİD MURAD VE HÂSAN ÇELEBİ

Rahmetu'llâhi 'aleyhümâ garben üç sa'at mesâfede Ovacık nâm-ı diger Seyyid Murad'dan gâlat Seydim²⁸ Karyesi câmî'-i şerîfi ittisâlinde ahcârdan mebnî kârgîr kûbbe derûnunda zevcesi ve şağîr maḥdümü ile beraber medfun olup kebîr oğlu Hâsan Çelebi daḥi nezdinde kâin kıblevî kârgîr türbe-i maḥşûşunda medfundur. Müşârün ileyh ḥazretleri e'izze-i kirâmdan olduğu ḥasebiyle merbûḥ-ı bedel ḥaylice müsteğallât-ı mevķûfesi olmağla mütevellîsi tarafından bedelen idâre olunur. Kaşaba ve civârında keşretli züvvâr gelerek ziyâretiyle tevessül eylediklerinde nâil-i merâm oldukları mücerrebdir.

SELMAN ÇELEBİ

Rahmetu'llâhi 'aleyh Seyyid Murad sülâlesinden olarak garben iki buçuk mesâfede Saraylı Karyesi'nde çam ağacı tahtinde medfun olmağla göz ağrısına mezkûr çamdan bir miķdar aḥz olunup ve mesh ve duḥânını sürme itthâziyla gözüne çekenler şifâ-yâb oldukları mücerrebdir.

MURAD DEDE

Rahmetu'llâhi 'aleyh garben on sa'at mesâfede Kızıl Viran²⁹ Karyesi'nde depe üzerinde medfundur.

AYAS DEDE

Rahmetu'llâhi 'aleyh garben şimal cihetinden dört sa'at mesâfede nâmıyla be nâm³⁰ olan Karyede medfundur.

HĒLVACI BABA

Rahmetu'llâhi 'aleyh garben şimal cihetinde dört buçuk sa'at mesâfede Şeyḥ Hâmza Karyesi'niñ fevķinde ḥarîķ üzerinde medfundur.

ŞEYḤ HÂMZA

Rahmetu'llâhi 'aleyh garben şimal cihetinde dört buçuk sa'at mesâfede nâmıyla be nâm karye civarında aḥşabdan mebnî türbe-i maḥşûşunda medfundur

²⁸ "Seydimçakallı" köyü olsa gerek.

²⁹ "Kızılıpınar" köyü olsa gerek

³⁰ Ayaz

SECĀ'ADDİN SULTAN

Raĥmetu'llāhi 'aleyh garben Őimal cihetinden dört buĥuĥ sa'at mesāfede Ćanaĥ Ķaryesi civarında medfundur.

ŐARUŐLI DEDE

Raĥmetu'llāhi 'aleyh Őimālen ĥ sa'at mesāfede Ćorum Viran Ķaryesi'nde depe üzerinde medfundur.

DEDE MEŐE

Raĥmetu'llāhi 'aleyh Őimālen altı sa'at mesāfede Yavı Ķaryesi'nde medfundur.

AŞMED DEDE

Raĥmetu'llāhi 'aleyh Őimalen altı sa'at mesāfede Laĥin-i Őaĝır Ķaryesi'nde ĥarŐı cebel zirvesinde aĥŐabdan mebni türbe-i maĥŐŐunda medfundur.

ŐİRAC BABA

Raĥmetu'llāhi 'aleyh iki sa'at mesāfede Egerci nam cebeliŐ zirvesinde medfundur.

SERBİN DEDE

Raĥmetu'llāhi 'aleyh Őimālen iki sa'at mesāfede nāmiyla be nām³¹ olan ĥaryede yol üzerinde medfundur. EkŐeriyā göz aĝrısı ve 'ilel-i sāire iĥin ziyāret edenler Őifā-yāb oldukları mücerrebdir.

YEDİ ABDALLAR

Raĥmetu'llāhi 'aleyhim Őimalen bir sa'at mesāfede Buved³² Ķaryesi'niŐ yolu üzerinde aĥŐabdan mebni türbe-i maĥŐŐlarında medfunlardır.

³¹ Serpin

³² Buvet

EMİR BABA

Raḥmetu'llāhi 'aleyh mezkūr Buved aryesi'nde aşabdan mebni türbe-i maşūşında medfundur.

AYDERİ BABA

Raḥmetu'llāhi 'aleyh şaran altı sa'at mesāfede Şarı aryesi'nde medfundur. abs-i maar için be rā-yı istiskā' ziyāret olunduda āşarı müşāhede olunmuştur.

BOYRAZ DEDE

Raḥmetu'llāhi 'aleyh şaran beş sa'at mesāfede Eskice aryesi'nde medfundur.

ARDAGÜL SULTAN

Raḥmetu'llāhi 'aleyh şaran beşbuçuk sa'at mesāfede Farzand³³ aryesi cāmi'ci şerifi piş-gāhında aşabdan mebni türbe-i maşūşında medfundur.

NAZLI BABA

Raḥmetu'llāhi 'aleyh mezkūr Farzan aryesi civarında medfundur.

İN'AM ÇELEBİ

Raḥmetu'llāhi 'aleyh şaran dört sa'at mesāfede Ulu Pınar nām mevi'inde medfundur. Bir midar merbüt-ı bedel müsteğallāt-ı mevūfesi olmaqla aşabada küşād olan zāviyesi ıdmeti mütevellisi tarafından bedelen idāre olunur.

GEVHER SĀLİK³⁴

Raḥmetu'llāhi 'aleyh şaran üç buçuk sa'at mesāfede nāmıyla be nām³⁵ aryede aşabdan mebni türbe-i maşūşda medfundur.

³³ Metinde "Fevzende" yazılmıştır. AncakEthem Erkoç "Farzand" diye okumuştur. Sayın Erkoç'un yöreden olması ve Bir sonraki zat Nazlı Baba'da da farzand şeklind yazıldığı için bu şekilde okumayı tercih ettik.

³⁴ Halk arasında "Gevher Sālih"

³⁵ Kutluca.

HALİL DEDE

Raĥmetu'llāhi 'aleyh mezkūr Gevher SālikĶaryesi'nde ŞolaĶ oĝlu ĥānesinde aĥşabdan mebni türbe-i maĥşüşda medfun olup diĝer isimleri nā ma'lūm dōrt zevāt daĥi cevānib-i Ķaryede medfunlardır.

ŞARI BABA

Raĥmetu'llāhi 'aleyh şarĶan üç sa'at mesāfede Hālıca³⁶ Ķaryesi'nde medfundur. Evlad 'arzu edenler ziyaretle tevssül ve ilticā'-ı ilā'llāh eyledikte ber-murād oldukları mücerrebdir.

ĶARA BABA

Raĥmetu'llāhi 'aleyh şarĶan bir buĶuk sa'at mesāfede 'Aliki Ķaryesi'nde aĥşabdan mebni türbe-i maĥşüşunda medfun olup taşdan ma'mul esb egeri türbesinde el ān mevcūd olmaĝla züvvār teberrüken rākib ve merküb olurlar.

ĶARĪB DEDE

Raĥmetu'llāhi 'aleyh şarĶan üç sa'at mesāfede Hācı Mūsa Ķaryesi'nde medfundur.

ĶANDİL BABA

Raĥmetu'llāhi 'aleyh ŞarĶan bir sa'at mesāfede Ķandil Ķaya nam depeniñ zirvesinde taş iĥāta olunmuş mevĶi'de ĥücre içinde a'zāsıñ kemükleri mevcūd olmaĝla el ān ziyāret olunur.

Mümā ileyiñ kemikleri ol ĥücre derūnunda vaz' olunması daĥi orasını defīne vardır zannıyla ba'zı kimesneler ĥafir edip bir şey' bulamadıkları ĥalde tekrar defn etmeyerek ol mevĶi'e vaz' edip firar etmişlerdir deyū efvāh-ı 'avāmdan istimā' olunmuşdur.

ĶAZĪLER

Raĥmetu'llāhi 'aleyhim cenūben üç sa'at mesāfede Saray Ķaryesi civārında tepe üzerinde beş zevātdan 'ibāret oldukları ĥalde medfunlardır.

³⁶ Çalıca olması gerek.

HALÂŞ DEDE

Rahmetu'llâhi 'aleyh cenūben üç buçuğ sa'at mesâfede Büğdüz Karyesi civarında Ala Kavağ nam maħalde medfun olup ıstma için nezdinde vâkı' çeşmeden iğtisâl eylediklerinde ħalâş oldukları mücerrebirdir.

“KİT'A”

*İki cihanda taşarruf ehlidir rûh-ı velî
Demeñüz bir mürdedir anda nice dermân ola
Rûh şemşîr-i Ĥudâdır ten ğılâf olmuş aña
Daħi iyce kâr eder bir tîğ kim 'üryân ola*

ĤÂTİME

İşbu risâle-i 'âcizide nâm-ı nâmîleriye muħarrer zevât-ı sûtüde-simât ħazerâtınıñ ba'zısı aşhâb-ı 'izâm ve tâbî'inden olup ba'zısı daħi e'izze-i kirâm ve guzât-ı fiĥâmdan olarak kaşaba ve ħurada merâķid ve türbe-i şerîfeleri mevcüd ve âsâr ħâşiyet ve kerâmetleri meşhûr olmağla eħyânen ziyâretleriyle teberrük olunduğ ħalde müşârün ileyhüm ħazerâtınıñ ba'zısı Çorum ahâlisinden ise de ekşerisi nereli ve ne taraf ahâlisinden ve ne sebeple Çorum'a teşrîf ve ħanğı târiħde vürüd etmeleriyle müddet-i iķâmet ve memâtlarınıñ ekşeriyâ beyân ve taħrîrine dâir tettebbu' ve sa'y olunmuş ise de bir günâ ħayd ve iħbâra dest-res olunmayarak heman beyân-ı ahâlî-i meşhûr olan esâmî ve şöhretleriyle taħrîr kılınmağla ekseriyâ merķad-i şerîfleriniñ re's ve 'alâmetler ile rûĥânî ve rü'yâlarda görüldükleri aħvâle nazaran ekşeriniñ 'Arabistan ve Buğara ve Ĥorasan tarafları ahâlisinden olduklarına istidlâl olunur.

يسر الله شفاعتهم في العقبا

وينال الله مهمهم في الدنيا

اجمعين آمين

تمت³⁷

م

³⁷ Yessiru'llâhü şefâ'atühüm fi'l-uķbâ ve yenâlu'llâhü himemehüm fi'd-dünyâ. Ecma'în, âmin.: Onların şefâatlerini Allah ahrette kolay kılсын, dünyada da onların himmetlerinin tamamını bize ulaştırsın. Âmin, ecmain.